

24.11.2025

VN/28136/2025

Sisäministeriö

Valtiovarainministeriön lausunto luonnoksesta poliisin maksuasetukseksi

Sisäministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa luonnoksesta sisäministeriön asetukseksi poliisin suoritteiden ja virka-avun maksullisuudesta vuodelle 2026. Ehdotettu sisäministeriön asetus vastaa pääosin rakenteeltaan ja sisällöltään voimassa olevaa asetusta poliisin suoritteiden ja virka-avun maksullisuudesta. Merkittävin muutos liittyy ehdotukseen useisiin aselupasuoritteisiin sovellettavasta alennetusta maksusta. Asetusluonnoksen mukainen lupapalvelujen kustannusvastaavuusennuste vuodelle 2026 on 97 %.

Lausunnossaan (13.11.2024) luonnoksesta vuotta 2025 koskevasta poliisin maksuasetuksesta valtiovarainministeriö totesi, että poliisin lupahallinnon omakustannusarvoon hinnoiteltavien suoritteiden kustannusvastaavuudet eivät ehdotuksen mukaan olleet toteutuksessa edes luparyhmittäin. Valtiovarainministeriön mukaan kustannusvastaavuutta ei voida tavoitella siten, että tiettyjen luparyhmien maksut ovat alikatteisia ja toisten luparyhmien ylikatteisia. Maksuhinnoittelun korjaamiseksi maksuasetuksen voimassaoloaika asetettiin 30.6.2025 asti, johon mennessä sisäministeriön edellytettiin valmistelevan ehdotus maksuista, joilla kustannusvastaavuus toteutuu täysimääräisemmin.

Lausunnossaan (26.5.2025) luonnoksesta 1.7.-31.12.2025 koskevasta poliisin maksuasetuksesta valtiovarainministeriö piti perusteltuna, että useisiin lupiin ehdotettiin merkittäviä hinnankorotuksia, jotta suoritteiden tuottamisesta aiheutuvat kustannukset pystytään aiempaa selvästi suuremmalta osin kattamaan niistä perittävillä maksuilla. Matkustusasiakirjojen maksujen ylikatteisuus puolestaan oli ehdotuksen mukaisesti pienenemässä. Valtiovarainministeriö totesi, että kaikissa luparyhmissä tulee tavoitella 100 prosentin kustannusvastaavuutta. Tämän mukaisesti valtiovarainministeriö totesi, että vuoden 2026 maksuasetuksen valmistelussa ampuma-aselupamaksuja tulee edelleen korottaa, jotta perittävät maksut vastaavat maksuperustelain edellyttämällä tavalla kyseisten suoritteiden omakustannusarvoa.

Valtiovarainministeriön lausunto

Valtiovarainministeriö pitää perusteltuna, että useisiin lupiin ehdotetaan hinnantarkistuksia, jotta suoritteiden tuottamisesta aiheutuvat kustannukset pystytään aiempaa suuremmalta osin kattamaan niistä perittävillä maksuilla.

Matkustusasiakirjat

Muutoksia esitetään lähes kaikkiin passi- ja henkilökorttisuoritteisiin volyymin nousun ja ylijäämäisyyden vuoksi. Matkustusasiakirjojen kustannusvastaavuuden arvioidaan laskevan esitettyjen maksumuutosten takia ja sen arvioidaan olevan 105 % v. 2026.

Valtiovarainministeriö puoltaa luonnoksessa ehdotettuja maksumuutoksia matkustusasiakirjoille. Luparyhmässä tulee tavoitella pidemmällä aikavälillä 100 prosentin kustannusvastaavuutta.

Ampuma-aseluvat

Asetuksen alennettua julkisoikeudellista suoritemaksua koskevaa 3 § ehdotetaan täydennettävän siten, että useisiin ampuma-aselupa -ryhmän suoritteisiin säädettäisiin perittäväksi alennettu julkisoikeudellinen maksu. Alennettuja suoritemaksuja perittäisiin useista aselupa- ja ampumakouluttajasuoritteista samoin kuin asekeräilyyn, ampumaratoihin ja ampu-maurheiluun liittyvistä suoritteista. Alennettujen suoritemaksujen perusteet liittyvät ehdotuksen mukaan maksuperustelain 6 §:n 3 momentin mukaiseen kulttuuritoimintaan, koulutus-toimintaan sekä kyseisen momentin lopussa mainittuun yleiseen poikkeamaan ”tai näihin verrattavista syistä”. Ulkoinen turvallisuusympäristö on heikentynyt ja hyvällä ampumataidolla ja maanpuolustustahdolla katsotaan olevan myös olennaista maanpuolustuksellista merkitystä. Erityisesti hirvieläinten metsästyksellä tehtävällä kannan sääntelyllä katsotaan olevan kansalaisten terveyden- ja sairaanhoitoon liittyviä myönteisiä vaikutuksia. Metsästyksellä voidaan vaikuttaa liikenneturvallisuuden lisäksi myös viljelys- ja metsävahinkoihin. Alennettun maksun piiriin olisi sisällytetty kulttuurihistoriallisin perustein myös asekeräilijät. Aseasioiden asiankäsittely- ja valvontajärjestelmähankkeen (Askel) viivästyminen on perusteluiden mukaan aiheuttanut aseasioihin tietojärjestelmä- ja prosessikehityksen väli-tilan, joka työmäärän kasvuna alentaa kustannusvastaavuutta, vaikka aselupien hintoja korotetaan.

Valtiovarainministeriö katsoo, että luonnoksessa esitetyt perustelut alennetuille aselupien maksuille eivät täysin vastaa maksuperustelain 6 §:n 3 momentissa tarkoitettuja poikkeusperusteita. Keskeinen kysymys on, katsotaanko ampumaharrastus esitetyin ”yhteiskunnallisin perustein” täyttävän yllä olevat maksuperustelain poikkeusperusteiden kohdan ”...tai näihin verrattavasti syistä on perusteltua syytä”. Yhteiskunnalliset syyt on niin yleisen tason peruste, että se toimisi perusteena näin laueasti tulkittuna miltei kaikelle valtion harjoittamalle toiminnalle.

Asekeräily kulttuuritoimintana voisi olla peruste tähän liittyvien suoritteiden alennetulle hinnoittelulle.

Valtiovarainministeriö on samaa mieltä muistiossa todetun kanssa, että maksujen määräytymisessä käytettyjen tietojen ajantasaisuus ja käytetyn manuaalisen työn määrä on syytä selvittää.

Valtiovarainministeriö katsoo, että aselupiin ei edellä mainituin perustein sovellettaisi alennettuja maksuja vaan niiden hintoja nostettaisiin edelleen asteittain kohti täyttä kustannusvastaavuutta siten, että kustannusvastaavuus v. 2026 olisi esimerkiksi 85 % (luonnoksessa kustannusvastaavuudeksi arvioidaan 79 %). Maksuasetusta voitaisiin tarkastella uudelleen vuoden 2026 loppuun mennessä, jolloin olisi varmemmin käytössä jo tietoja poliisilaitoskohtaisista manuaalikäsitteilyn mukaisista kustannuksista.

Turva-alan luvat

Joitain turva-alan maksuja ehdotetaan korotettavan. Kustannusvastaavuuden arvioidaan olevan turva-alan luparyhmässä 100 % vuonna 2026. Valtiovarainministeriö puoltaa esitettyjä maksumuutoksia.

Muut luvat

Maksuasetukseen esitetään lisättäväksi yhteensä viisi uutta suoritetta perustuen tulevaan rahapeliuudistukseen. Uudet suoritteet ovat rahapelien toimeenpanoon oikeuttavien toimilupien käsittelyä varten. Uuden rahapelilain säännösten on tarkoitus tulla pääosin voimaan vuonna 2027. Suomen rahapelimarkkinoille pyrkivät toimijat voisivat hakea toimilupaa jo vuonna 2026, vaikka varsinaisen rahapelien markkinoinnin ja toimeenpanon saisi aloittaa vasta myöhemmin vuonna 2027. Vuodesta 2027 alkaen uuden rahapelilain mukaisena toimilupa- ja valvontaviranomaisena toimisi Lupa- ja valvontavirasto. Vuoden 2026 siirtymävaiheajan yli toimilupa- ja valvontaviranomaisena toimii kuitenkin vielä Poliisihallitus. Ensimmäisen vuoden aikana uuden rahapelilain mukaisia toimilupia tullaan siten hakemaan Poliisihallitukselta. Toimilupahakemusten käsittelymaksujen suuruus olisi puolestaan tarkoitus määritellä vuosittain valtion maksuperustelain nojalla asetustasoisesti kustannusvastaavuusperiaatteen mukaisesti.

Paikallispoliisin muut luvat -ryhmän lupiin ja ilmoituksiin esitetään 33–36 prosentin korotuksia kustannusvastaavuuden alijäämäisyyden vuoksi. Vuodelle 2026 muiden lupien kustannusvastaavuuden arvioidaan nousevan 66 prosenttiin. Nousun taustalla ovat maksukorotukset sekä uusien lupien huomioonottaminen laskelmissa. Valtiovarainministeriö puoltaa esitettyjä maksumuutoksia.

Muut lausumat

Valtiovarainministeriö toteaa, että poliisin on huolehdittava maksullisten suoritteiden työaikaseurannan luotettavuudesta sekä säädettävä maksut suurempaa kustannusvastaavuutta vastaavalle tasolle.

Kustannusvastaavuuslaskelmat ovat sinänsä asianmukaisia. Jatkossa tulisi kuitenkin huomioida RV-määräyksen (4.9.2025) vaatimukset maksuasetusten lausuntopyyntöjen sisällölle, joiden mukaan lausuntopyyntöaineistossa tulisi esittää ” Suoritekohtaisesti tulot ja kustannusvastaavuus edelliseltä vuodelta ja arviona kuluvalta vuodelta sekä vuosikohtaisesti asetuksen ehdotetulta voimassaoloajalta.”

Koska kyseessä on valtion maksujen vahvistaminen, joiden maksutulot ovat vuositasolla vähintään 5 miljoonan euron määräiset, tulee asetus käsitellä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa asioiden käsittelystä annetun valtioneuvoston määräyksen (4.9.2025) kohdan 2.2.10 mukaisesti.

Asetuksen antamisen jälkeen se pyydetään toimittamaan tiedoksi valtiovarainministeriön budjettiosastolle (Kaisa Koponen).

Budjettineuvos

Lauri Taro

VN/28136/2025-VM-3

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: